

SVOBODNA SLOVENIJA

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 413193

Redacción y Administración:
Calle Víctor Martínez 50 (Suc. 6)
Buenos Aires, Argentina

“ESLOVENIA LIBRE”

Año (Leto) XI (6)

BUENOS AIRES, 22 OKTOBRA (OCTUBRE) 1953.

No. (Štev.) 42

CORREO
ARGENTINO
(Procedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Víctor Martínez 50 - Buenos Aires

MLADINA

Resnica je, da mladina pomeni bodočnost vsakega naroda. Saj je naravni zakon tak, da bo narod jutri takšen, kakršna je mladina danes. To velja za vsak narod, še bolj pa velja to za tako majhen narod, kakršen je slovenski. Zanj je življenjsko vprašanje, kakršna je njegova mladina. Zato mora slovenska mladina, če se zaveda, kaj je dolžna svojemu narodu, budno spremljati sedanost, njene idejne, kulturne, gospodarske in socialne tokove ter se skušati usposobiti za delo, ki jo čaka. Usposobiti ne le telesno, temveč tudi umsko in zlasti moralno: bistrimi si glavo in si ustvarjati močan in plemeniti značaj. Spoznavati pa mora tudi slovensko preteklost, ker le tako bo zagotovila skladen in organski razvoj našega naroda.

Naša preteklost je ne le častna, ampak tudi slavna. Pred več ko 60 leti se je pri nas razvilo kat. narodno gibanje, ki si je na političnem polju ustvarilo svoj instrument, Slovensko ljudsko stranko. Ta stranka je bila — lahko rečemo — prva ljudska in demokratična stranka v katoliški Evropi. Čo je zaslu-ga kat. narodnega gibanja, da se je slovensko ljudstvo od Soče do Prekmurja začelo zavedati svojega slovenstva, je pa zasluga SLS, da je tako narodno zbujeni narod prvokrat povežala v eno in enotno narodno-politično organizacijo. Slovensko organizirano ljudstvo je postalo nosilec velike narodne zavesti, da vsi slovenski ljudje, po krvi, šegah, gospodarstvu in kulturi skupaj spadamo! Iz poprej neučev, trpečev in zaničevane mase Kranjcev, Štajercev, Korošcev, Goričanov in Primorcev je vstal — zaveden slovenski narod. Glavna gonilna sila v tem veličastnem delu pa je bila tedanja mladina. Velikim našim možem, Mahničju, Kreku, Jegličju, Koroščju je najprej sledila mladina. Ta je njihovim načelom pripomogla do zmage med Slovenci. Mlad biti — pomeni biti ne le mlad po letih, marveč nositi v sebi ideale, pobude, voljo do dela, boja in žrtve. Takšni zmagojujejo. Kdor pa teh lastnosti nima, je vkljub svojim mladim letom “mlad stavec”, star penzionist, ki mu ni za drugo, kakor da hodi v ljubljanski Tivoli ščinkavce krmit. Takšen mladenič nima ne poleta ne poguma za kaj velikega in tudi nobenega smisla za bolečo sedanost svojega naroda.

Treba se je namreč poglobiti v resna vprašanja sedanosti. Mi tukaj v velikem svetu in oni tam doma smo priče, kako nastajajo nove razmere in se rode novi časi. Velika nevarnost je, da se tudi mlad človek utegne ustaviti pri razmerah, ki so vladale pred našim odhodom iz domovine. Tiste se ne vrnejo več! Kdor tako misli, je zaspal vsaj 10 let. Podoben je tistim nemškimi vojnimi ujetnikom, ki se zdaj po 10 letih zapozneli vračajo iz sovjetskega ujetništva in razočarani strme, da zdaj v Nemčiji ni tako kakor je bilo takrat. Zato nemški listi tem zagrenjenim postavljajo za zgled one milijone mladih Nemcev, ki so med vojsko prebredli pol sveta, spoznali razmere v širnem svetu in se iz tega naučili koristnih naukov za svoj narod, kateri je dotlej gledal svet le z ozkega nemškega vidika. Ta mladina je zdaj staremu Adenauerju priborila največjo zmago in — kakor zatrjujejo — pokopala staro nemško miselnost. Tudi mi moramo tako spoznavati svet, v katerem živimo, da bo nekoč domovina od tega imela svoj hasek. Opra na slavno preteklost in v sredi žalostne sedanosti naj se slovenska mladina doma in izven domovine pripravljaja, da bo ob svojem času, ki nam ga pokaže božja Previdnost, znala narodu skovati lepšo bodočnost.

Življenje posameznega človeka, življenje narodov in držav pa se suče okoli dveh polov: avtoriteta in svoboda. To sta veliki in neprecenljivi vrednoti, ki ju moremo in moramo pravilno vrednotiti zlasti mi, ki smo prišli iz za železne zavese. Avtoriteta je za reden in pravičen razvoj prav tako potrebna kakor urejena svoboda. Kjer pa zavladava zgolj načelo avtoritete brez svobode, tam je diktatura, ječa in smrt,

Veličastna proslava 17. oktobra

17. oktober je praznik nove Argentine. Je praznik delovnega ljudstva in spomin na tisti zgodovinski dan, ko so delavske množice osvobodile iz zaporu tedanjega polkovnika Perona kot svojega voditelja, zaščitnika in prvoborca za pravice in dostojanstvo človeka.

Letošnja proslava 17. oktobra je bila še posebno slovesna. Udeležil se je jo tudi predsednik republike Nicaragua general Somoza, ki se je tiste dni mudil v Argentini na prijateljskem obisku.

Glavni tajnik CGT Sr. Vuletich je v imenu organiziranih milijonov delovnih ljudi predsedniku generalu Peronu izročil častno odlikovanje in znak zahvala največjemu prijatelju in zaščitniku delavstva. V nadaljnjih izvajanjih je povdarjal, da je delovno ljudstvo strnjeno za generalom Peronom, katerega bo neomajno podpiralo, da bo lahko izvedel svoje obnovitvene načrte.

Ko je povzel besedo predsednik general Perón, je začela vsa množica navdušeno vsklikati. Dolgo ni mogel začeti z govorom. Nato je pa podal pregled dosedaj izvršenega dela za doseg socialne pravičnosti, gospodarske neodvisnosti in politične suverenosti.

V zunanje-političnem delu svojega govora je general Perón povdarjal, da so se pod sedanjim predsednikom Severne Amerike generalom Eisenhowerjem med Argentino in ZDA uredila vsa vprašanja. Na drugem mestu je tudi naglašal, da se predsednik general Eisenhower prav tako bori proti svetovnemu

imperializmu kot se bori Argentina.

V nadaljnjih svojih izvajanjih je general Perón omenjal svoj obisk Čilu in zlasti v zadnjem času Paraguaju, s katerim je bila podpisana pogodba o gospodarski in kulturni zvezi. Kot svoj čas za Čile je v desetih točkah objavil ukrepe, ki jih je podvzela njegova vlada, da se gospodarska in kulturna zveza s Paraguajem v celoti izvrši. Povedal je, da so od tega dne Paraguajci in Argentinci kompatrioti.

V svojih zaključnih besedah je pa naložil iskren pozdrav Argentine in njegovega naroda navzočemu predsedniku republike Nicaragua in njenemu delovnemu ljudstvu.

Kot zadnji je govoril general Somoza, predsednik republike Nicaragua. Poveličeval je ogromno obnovitveno delo, ki ga je izvršil predsednik general Perón v svoji domovini ter naglašal, da je general Perón vzgled vsem južno-ameriškim državam za pot do prave socialne pravičnosti, gospodarske neodvisnosti, politične suverenosti in medsebojne tesne prijateljske povezanosti.

Na proslavi je predsednik general Perón podelil tudi peronistične medalje za služni članom tega gibanja. Tako je med drugim dobila peronistično medaljo tudi skromna 42 letna žena, mati 18 sinov.

Ves čas proslave so velike množice zbranega naroda prirejale predsedniku generalu Peronu in njegovemu visokemu gostu navdušene ovacije.

PERON PO TELEVIZIJI GOVORIL AMERIŠKEMU LJUDSTVU

Predsednik general Perón je v torek dne 20. oktobra govoril amerišskemu ljudstvu in to po televiziji. Ameriška NBC televizijska mreža je ta govor, ki je bil posnet v vladni palači v Buenos Airesu, prenašala tako, da je nad 20 milijonov imetnikov televizijskih aparatov v ZDA moglo poslušati in videti predsednika argentinske republike generala Perona.

Svoj govor je predsednik general Perón začel z ugotovitvijo, da je zelo vesel, da lahko tako naravnost govori Amerikancem, ki jih je argentinski narod vedno visoko cenil zaradi njih dela in energije. Nato je general Perón razložil, kaj razume kot “tretjo pozicijo” Argentine in kaj je vsebina justicializma. O bodočnosti Argentine se je predsednik general Perón izrazil tako, da je podčrtal, da lahko Argentina nadaljuje s svojim dosedanjim ritmom v gospodarstvu. Ker je to vse uspeh načrtnega dela, je bodočnost argentinskega gospodarstva odlična in položaj delavstva zagotovljen. Naše delo — je povdaril predsednik Perón — je prineslo vse rešitve, ki so potrebne.

Vsi Argentinci visoko spoštujejo predsednika Eisenhowerja, “ker vidimo v njem moža z veliko zavestjo odgovornosti. Argentinski narod je njegov

odločitev za zboljšanje odnošajev z Argentino sprejel z največjim veseljem, ker nismo prav nič v nasprotju z ameriškim narodom. Toda Argentina ima svoje probleme in ker smo tako ponosni, kakor so vsi drugi narodi, hočemo biti prijatelji z Ameriko, in to iskreni prijatelji.”

O nevarnosti komunizma v Argentini pa se je predsednik general Perón tako izrazil: “Za nas bi bilo izredno nevarno, ako bi kaka ameriška država postala komunistična, kajti pri takem sosedstvu bi nujno prišlo do naležljivosti, pri čemer pomeni komunizem vedno veliko nevarnost. Zgled Kitajske v Aziji nam jasno kaže, kaj bi se lahko zgodilo.”

Zakon o tujem kapitalu in njega investiciji v Argentini je naravna posledica v procesu gospodarskega razvoja. Zato meni predsednik general Perón, da tak zakon ne bo koristil samo tistim, ki bodo investirali kapital v Argentini, ampak bo tudi prinesel dobrobit naši deželi. Zboljšali se bodo stiki med Argentino in ZDA, ker se bodo povežali interesi, okrepila se bo medsebojna trgovina in to bo vse okrepilo naše medsebojne zveze. General Perón je zaključil svoj govor z besedami Disraelija, ki je rekel: “Države nimajo trajnih prijateljev ali sovražnikov, le njih interesi so trajni.”

KONEC VELIKE ALIANSE?

Konferenca treh zahodnih zunanjih ministrov v Londonu se je končala z velikim fiaskom. V Londonu sta prišla na konferenco ameriški državni tajnik Dulles in francoski zunanji minister Bidault, da se razveselita, da je Eden po tako dolgi boleznini spet lahko prevzel

kar pomeni konec kulture. In kjer zavladava načelo neomejene svobode brez avtoritete, tam zraste anarhija, ki hkrati pomeni uničenje samega sebe in narod žene v pogin. Ti dve načeli pravilno vsprejeti in ju harmonično uglasiti more le katoliška vera, kakor je zapisal v svojem “Socializmu” že dr. Jan. Ev. Krek. Brez teh dveh je nemogoča vsaka demokracija.

Mladina v naši slavni preteklosti je to dobro razumela. Bog daj, da bi to razumela tudi sedanja mladina, pa se nam ne bo treba bati za našo slovensko bodočnost.

EL GENERAL PERON VISITARA A SU CIUDAD NATAL DE LOBOS

El domingo próximo el primer magistrado efectuará la visita a su ciudad natal de Lobos. La ciudadanía entera de esta progresista ciudad intensifica los preparativos para tributar al jefe del estado el más cálido homenaje de simpatía y gratitud hacia su persona y, como prueba de adhesión a la extraordinaria labor de gobernante que cumple en beneficio del pueblo argentino.

El general Perón inaugurará en Lobos en su casa natal el Museo justicialista. Después de la visita a las ambas ramas del Partido Peronista, se trasladará a la sede de la Municipalidad. Desde los balcones de la Comuna el general Perón presidirá una extraordinaria concentración popular, pronunciando entonces un discurso.

Al término de la palabra presidencial tendrá lugar un desfile del que participarán efectivos de la Escuela Naval Militar, Escuela Mecánica de la Armada, Colegio Militar de la Nación, Regimiento Motorizado Buenos Aires y Escuela de Gendarmería Nacional.

Finalizado el desfile y la desconcentración del público se servirá un almuerzo criollo que será presidido por el primer mandatario, general Juan Perón, y al que asistirán diez mil comensales.

GENERAL PERON BO OBISKAL SVOJE ROJSTNO MESTO LOBOS

Prihodno nedeljo bo predsednik general Perón obiskal svoje rojstno mesto Lobos. Ljudstvo se z vso vnemo pripravlja, da bo predsedniku republike privedilo čim lepši sprejem kot izraz svojih simpatij napram njegovi osebi in kot izraz hvalečnosti za njegovo izredno delo, ki ga kot predsednik republike vrši za argentinski narod.

General Perón bo v Lobosu v svoji rojstni hiši odprl muzej justicializma. Po tej slavnosti bo obiskal sedeža moške in ženske Peronistične stranke, nato se bo pa podal v palačo mestne občine. Z balkona mestne palače bo general Perón govoril zbranimu narodu.

Po zborovanju bo vojaška parada, nakar bo predsednik republike general Perón ostal med ljudstvom na skupnem kriolskem kosilu, katerega se bo udeležilo 10.000 ljudi.

Churchill se mudi

Da je konferenca v Londonu dobila svoj pravi pomen in vsebino, je bilo treba, da so po konferenci vsi trije zunanji ministri prišli k Churchillju na kosilo. Tam jim je “stari lev” kratko povedal, kaj misli o njihovem uradnem poročilu, v katerem so sicer govorili o Nemčiji, Trstu in sovjetih. Amerišskemu državnemu tajniku Dullesu je napovedal, da bo sam odšel v Moskvo na razgovore z Malenkovim, ako mu bodo njegovi agenti v Moskvi tak razgovor zmeštarili. Dulles mu je pa prav tako “kruto” zabrusil, da naj kar gre, a da se bo tam lahko pogovarjal samo v svojem, to je v imenu Anglije. Malo je primerov v diplomatski zgodovini, kjer bi prišlo do tako odrezanih izjav in do takih “razgaljenj” težke krize, ki se vrti med zahodne zaveznike. Ko se je l. 1815 po Napoleonovem porazu ustvarila “Sveta aliansa” je vladala skoraj da tja do leta 1848 in mnogi zgodovinarji pišejo, da je bil njen uspeh, da v 19. stoletju ni prišlo do večjih vojsk. Dosedanja velika aliansa se je med zmagovitimi zavezniki ustvarila v l. 1945, ko so vsi složno v San Franciscu podpisali ustanovno listino Združenih narodov. Prva je iz koalicije izpadla Sovjetska zveza, ko je v l. 1946 začela s svojo mrzlo vojno proti zahodnim zaveznikom. Vendar je v zboru ostalih članic OZN še ostala velika koalicija treh ali štirih velikih (Anglija, Francija, USA in nac. Kitajska), ki je začela borbo za reformo listine OZN, borbo proti sovjetskemu izrabljanju veta in boj proti ekspanziji komunizma.

Koalicija treh zahodnih zaveznikov je bila dovolj močna, da je preprečila izbruh prave tretje svetovne vojne, njena moč pa je zlasti v ustanovitvi NATO toliko narastla, da je sovjetje v zadnjih letih prisilila celo v defenzivo in po Stalinovi smrti tudi na pot delnih kapitulacij.

...delnih kapitulacij? V Londonu so bili navdušeni nad tem, da je Malenkov začel popuščati in da je pristal na nekaj kompromisov (Koreja, olajšanje napetosti med vzhodom in zahodom); v Parizu so si obetali, da bo Malenkov pritisnil na Maočetunga, nakar bo konec vojskovanja v Indokini in s tem tudi konec neizmernih izdatkov iz francoske državne blagajne... Ker pa je bil baje Malenkov prisiljen popuščati tudi zaradi svojega šibkega položaja v partiji, bi bilo treba izrabiti ugodnost trenutka in hitro skleniti nekaj dogovorov s sovjetji. Sporazum s sovjetji bi Angliji vrnil celo vrsto prednosti: oživila bi se trgovina, popustila bi nujnost oboroževanja, angleški imperij bi se lahko hitro znašel v svoji stari formi, ko bi ob

ZDA, ZSSR in evropski skupnosti mogle začeti igro iskanja ravnotežja sil med bloki in s tem tudi vrnil Angliji tisto moč in veljavo, ki je bila v največjem sijaju tedaj, kadar je mogla biti ravno Anglija jezicek na tehtnici tega ravnotežja.

Trenutki za tako politiko pa so posledje že šteti in zato se mudi. Malenkov je objavil, da imajo sovjetji “H” bombo, v ZDA govore, da imajo sovjetje že toliko atomskih bomb, da so ZDA same v resni nevarnosti. Z nasprotnikom pa se lahko pogajaš samo toliko časa, dokler si vsaj toliko močan, kakor je on sam. ZDA še imajo veliko prednost v atomskem oboroževanju, Anglija ima svojo zalogo bomb — sovjetji pa so dobro obveščani realisti in bodo popustili samo toliko, kolikor bodo zračunali, da morajo nasprotniki popuščati zaradi njegove moči in veljave.

Ali bo propadla samo koalicija zaveznikov?

V ZDA še odklanjajo razgovore s sovjetji na taki podlagi. Sovjetji so dosedaj vsa pogajanja izrabljali zato, da so lahko na takih konferencah delali propagando zase. Tudi s Churchillom bodo v Moskvi storili isto, zlasti še, ker vedo, da lahko rušijo koalicijo, ki jim je najbolj nevarna. S sovjetji bi ZDA šle v sporazum, ako bi se okrepila zgradba OZN, ako bi se med vsemi pogajalci ustvarili pogoji za tako mednarodno moralo, ki bi za vedno preprečevala, da bi sovjetji mogli danes sklenjeni sporazum z zavezniki jutri prelomiti, danes pogasli požar na enem delu sveta naslednji dan nekje druge zažgati. Kratko povedano: sovjetji bi morali v OZN in drugod govoriti “isti jezik,” kakor ga govore zavezniki... Seveda je to nemogoče in zato bi bilo porazno, graditi nade na take osnove.

Toda v Londonu odgovarjajo, da vse to vedo. Vendar je prav, da bi se z delnimi rešitvami odložil sicer neizbežni konflikt. In v ta namen bi ponesel Churchill v Moskvo celo vrsto predlogov. Med njimi bi bil glavni pač ta, da bi se v Evropi s sovjetji sklenila taka pogodba, ki bi bila nekakšna obnovitev Lokarna, ki so ga l. 1925 sklenili v Evropi zavezniki z Nemčijo. S tako pogodbo bi sovjetji morali obljubiti mirno sožitje v Evropi, vsa Evropa pa bi sovjetom poročevala njih meje...

V ZDA pa se vprašujejo, kakšne meje bi bilo treba sovjetom poročevati? Še vedno imajo v ZDA baltske države svoje diplomatske zastopnike in zahodni zavezniki so še vedno mnénja, da ne morejo priznati, da bi bile meje med Nemčijo in Poljsko ob črti Odra—Neis-

(Nadaljevanje na 2. strani)

IZ TEDNA V TEDEN

USA: John Moors Cabot, pomožni tajnik oddelka za medameriške zadeve v zun. ministrstvu, je časnikiarjem dal izjavo, v kateri je poveljeval prijateljstvo med Severno Ameriko in Argentino. Naglašal je, da ob obisku brata predsednika generala Eisenhowerja dr. Miltona Eisenhowerja predsednik Argentine general Peron za prijateljstvo z ZDA ni zahteval nobene cene. Zato je odločno zanikal novice, da bi bila Argentina tedaj prosila Severno Ameriko za kako pomoč. — McCarthyjev senatni odbor za raziskovanje protiameriške delavnosti je odkril veliko vohunsko afero znotraj ameriške oborožene sile. Imen vojaških osebnosti, zapletenih v afero, niso objavili, pač pa to, da so številni tajni vojaški in tehnični dokumenti izginili iz nekaterih vojaških oporišč v USA in so jih ugotovili onstran železne zaveze v rokah sovjetov. Organizacija, ki je te dokumente kradla, je bila sestavljena še pod nadzorstvom usmrčenih judovskih vohunov Rosenbergov. — Cole, predsednik ameriške atomske komisije, je izjavil, da so atomski znanstveniki iznašli nov, hitrejši način izdelave hidrogenskih bomb ter bodo stroški za te bombe veliko manjši od stroškov za atomske bombe. — V Filadelfiji je 11. oktobra 80.000 katoliških mož korakalo v procesiji skozi mesto in molilo rožni venec na čast fatimski Materi božji. Procesija je šla po glavnih ulicah do parka Benjamina Franklina, kjer je bila na prostem slovesna sv. maša. — V New Yorku so slovesno proslavili 12. oktobra odkritje Amerike, spreveda se je udeležilo v hudi vročini nad 40.000 Newyorčanov. — Guverner Frank Lausche je imenoval na mesto umrlega republikanskega senatorja Roberta Tafta demokrata Thomasa Burkeja, dosedanjega župana mesta Cleveland. S tem imenovanjem imajo republikanci in demokrati v senatu enako število glasov. Demokratiški senator Burke pa vladi ne bo delal težav, ker bo hodil vedno, "po srednji poti." — Člani ameriškega senatnega vojaškega pododpora, ki so obiskali na 15.000 km dolgi poti ameriška vojaška oporišča v Angliji, Franciji, francoskem Maroku, Portugalski, Španiji, Nemčiji, Libiji, Turčiji, Grčiji, Italiji in Avstraliji, so objavili obširno poročilo o svojih ugotovitvah in poudarjajo, da "je USA s svojimi zaveznicami in s svojimi oporišči po vsem svetu tako močna, da bo pomenil sleherni napad nanjo ali na njena oporišča samomor za napadalca." — Od začetka korejske vojne so USA postopoma mobilizirale do konca septembra t. l. 1.584.430 mož. — USA bodo prodale za 175 milijonov dolarjev vika ameriških živil državam latinske Amerike, Daljnega vzhoda, Evrope in Bližnjega vzhoda. — Ob osmi obletnici obstoja ZN je govoril novi tajnik organizacije Hammarskjöld, ki je pozval narode, da naj raje uporabijo najnovejše pridobitve znanosti za ustvarjanje in ne za uničevanje.

NORVEŠKA: Na nedeljskih volitvah na Norveškem je ostala na oblasti laburistična vlada, ko so volilci glasovali za poslansko zbornico takole: laburisti so dobili 77 sedežev, konservativci 26, liberalci 15, agrarci 14, krščanska ljudska stranka 14 in komunisti 4 sedeže.

KONEC VELIKE ALIANSE!

(Nadaljevanje s 1. strani)
se. Lokarnska pogodba ni zavarovala Evrope pred novo vojno — sovjeti bi verjetno tudi dolgo ne spoštovali kake slične pogodbe. Še huje pa je dejstvo, da je bila lokarnska pogodba dejansko smrtni udarec Zvezi narodov, ker je sistem varščin in sankcij izvzela iz pakta ZN, oziroma doprinesla dokaz, da Zveza narodov ne more ohraniti miru v svetu, ampak da je treba najti posebne sisteme in kompromise, da se popravi ta hiba Zveze narodov.

Novi Lokarno v Evropi bi bil dokaz, da pakt OZN ni dovolj močan, da bi rešil svet pred novo vojno. Kakor je po Lokarnu začela hirati Zveza narodov, tako bi po novem Lokarnu s sovjeti OZN kmalu začela propadati. Ameriški ideal o mirnem napredku sveta v "enotnosti", bi se začel umikati pred novo pošastjo politike ravnotežja sil v svetu, ki je v tem stoletju že končala v dveh svetovnih vojnah.

V Angliji tega dejstva prav nič ne prikrivajo. Sistem politike ravnotežja sil je angleška iznajdba, dasi v Angliji preznajajo, da prve svetovne vojne ne bi bilo, ako bi bila Anglija 1. 1914 jasno povedala, da bo stopila na stran Francije, ako jo Nemčija napade (seveda pišejo sedaj v Londonu, da bi tako

BORBA ZA TRST

Tržaško vprašanje je tudi pretekli eden stalo v ospredju svetovno-političnih dogajanj. ZSSR je vso zadevo spravila pred VS Združenih narodov, kjer je predlagala postavitev guvernerja za STO v osebi švicarskega polkovnika Fluckigerja. Tega polkovnika sta, kakor znano, pred leti predlagali na isti položaj že Anglija in USA, pa ga je ZSSR vetirala.

Trstu je v sredo, 14. oktobra, prišlo do velikih fašističnih demonstracij, ko so italijanski demonstranti vdrli v prostore jugoslovanske gospodarske delegacije in jih razbili. Ponoči je po ulicah demonstriralo nad 10.000 projugoslovanske, protitalijanske in neodvisne mladine ter je prišlo na več krajih do hudih spopadov. Policija je stala nemočna ob strani.

Pella je medtem izjavil, da je Italija pripravljena na konferenco o Trstu samo pod pogojem, da cono A prej izroči Italiji ali pa da v nasprotnem primeru jugoslovanske čete zapuste cono B.

V VS, ki se je sestel v četrtek, 15. oktobra zvečer, je Višinski ostro napadel USA in Anglijo in jima očital kršitev italijanske mirovne pogodbe, ker sta sklenili podeliti cono A Italiji. Odgovarjal mu je ameriški delegat Henry Cabot Lodge, ki je dejal med drugim, da sovjetski predlog za postavitev tržaškega guvernerja predstavlja nov politični trik, kakor že mnogi prejšnji. Trdil je tudi, da je prepričan, da svoja predloga ZSSR ne misli resno.

Moša Pijade je istočasno v beograjskem dnevniku "Politika" objavil članek, v katerem trdi, da "sovjetsko vmešavanje v tržaško zadevo ne koristi niti Jugoslaviji niti tržaškemu prebivalstvu."

Pella je nato ob zaključku zunanje-politične debate v italijanskem parlamentu imel daljši govor, ki se je v glavnem tikal Trsta. Izjavljal je, da Italija ne more iti na konferenco o Trstu kot manjvredna sila, da morajo zavezniški čim prej izpolniti svojo obljubo od 8. oktobra o priključitvi cone A Italiji in da ne bo nikdar pristal na "status quo", kakor ga je baje predlagal Eden za določen čas. Pella je tudi izjavil v senatu, da bo podal ostavko celokupne vlade, če zahodni zaveznički ne bi čimprej izročili italijanski vladi uprave nad cono A. Prav tako je opozoril zavezničke na možnost, da se vlade v Italiji polaste Nennijski komunistični socialisti,

ŠVEDSKA: Švedska akademija znanosti in umetnosti je sklenila podeliti literarno Nobelovo nagrado Winstonu Churchill. Trdijo, da je Churchill izjavil, da bi bil bolj zadovoljen, če bi mu podelili Nobelovo nagrado za mir.

GRČIJA: Grčija in USA sta podpisali vojaško pogodbo, po kateri bo USA smela prosto uporabljati vsa grška pomorska, letalska in druga vojaška oporišča v slučaju tretje svetovne vojne.

BLIŽNJI VZHOD: Na Bližnjem vzhodu je znova prišlo do večje napetosti med Izraelom in arabsko državo Jordanijo, ko je ta objavila, da so judovski vojaki pobili najmanj 56 jordanskih obmejnih stražnikov. Anglija, USA in Francija so vso zadevo spravile pred VS Združenih narodov.

izjavo morala že tedaj dati ameriška vlada) in druge svetovne vojne tudi najbrž ne bi bilo, ako bi Roosevelt avgusta 1939 izjavil, da ZDA ne bodo ostale nevtralne... Tako je "ravnotežje sil", sicer ohranjalo mir, v hipu krize pa vojne ni preprečilo.

Toda to so le polemike, ki jih ponavljajo listi v svojih komentarjih v nedogled. Kakor poprej, tako je tudi danes Angliji in Churchill spet za obnovo politike ravnotežja sil, ker bi taka politika Anglijo dvignila na njeno primerno vodilno mesto. OZN tone v neučinkovitosti, varnost in mir na svetu naj zato poročujejo štirje veliki bloki: ZDA z obema Amerikama, Anglija s svojim imperijem, ZSSR in evropska skupnost. Te štiri skupine se naj izravnavajo s svojo oborožitvijo in razdelitvijo interesnih sfer... Churchill bi tako rešil Angliji tisto pozicijo, kot jo je imela v dobi Palmerstona, Disraelija in ji kot dedščina ostaja tudi že za to stoletje. Tretje vojne taka politika ravnotežja sicer ne bo preprečila, Anglija pa bi v njej sodelovala kot vodilna svetovna velesila. Druga svetovna vojna je zapečatila usodo Francije kot vodilne velesile (in najbrž tudi Nemčije), Anglije pa tudi tretja svetovna vojna ne bi smela vreči z njenega prestola.

lahko pa celo Togliattijevi komunisti in sicer na spomladanskih volitvah, če njegova vlada ne bo Italiji v prid rešila tržaškega vprašanja.

Tito je v nedeljo, 18. t. m. sprejel v Belem dvorcu veleposlanike USA, Francije in Anglije ter jim podal svoje stališče do izjav zun. ministrov teh držav glede Trsta. Dopisniku londonskega "Observer" ja pa je dal izjavo, v kateri poudarja, da "je spopad neizogiben,

SLOVENSKI KATOLIŠKI DOM V GORICI

Res je težko v današnjih dneh in sedanjih razmerah hoditi od hiše do hiše in prositi. Prositi za karkoli: za naročnino, članarino, socialno skrbstvo in podobno. Težje še zato, ker idealni nabiralci morejo iti samo v večernih urah, ko svoje dnevno delo končajo, na obisk k rojakom, ki utrujeni in včasih malce nerazpoloženi komaj čakajo na počitek. Morda bo kdo dejal, da so nabiralci za slov. kat. dom v Gorici imeli kaj lažje stališče, ko so pritiskali na zvonce in ploskali pred vrati. Res je — povsod so naleteli na prijazen sprejem, saj so naši ljudje spoznali, da gre resnično za narodno stvar. Zato tudi nabiralna akcija prav lepo napreduje, kakor smo poučeni. Vse prinanje je treba izreči vsem staro in novonaseljencem, ki so pokazali tolikšno razumevanje za čim prejšnjo zgraditev doma slov. narodne kulture v Gorici.

Ko bodo v kratkem drugič šli neumorni nabiralci na delo, naj prispevajo svoj delež še vsi tisti, ki doslej tega še niso storili. Naj jih ne vodijo pri tem črnogledje misli, češ, kaj bom dajal, ko pa itak nikoli ne bom šel tja; naj se ne prepuščajo obupu, češ, saj bodo slej ali prej dom pobrali Lahi ali komunisti; prav zato, ker smo izven domovine, nam mora biti toliko bolj pri srcu obstanek naše krvi na naši zemlji.

Jasno je, da so najbolj proti kakršne-

Nova ugibanja o Berii

Iz Nueremberga je ameriška vojaška radijska postaja objavila, da je prebegli jugoslovanski železničar 32 letni Peter Bogataj, ki se sedaj nahaja v begunskem taborišču Velke pri Nuerembergu, izjavil, da "so 27. septembra na slovenski postaji Triglav priklopili k njegovemu vlaku dva posebna vagona, v katerih se je vozilo več častnikov v jugoslovanskih uniformah, ki so govorili rusko. Iz njihovega razgovora je razbral, da se med njimi nahaja Beria. Skupina je zapustila vlak v Kranju. Od svojih tovarišev železničarjev je pozneje izvedel, da je skupina potovala dalje na otok Brioni, Titovo poletno rezidenco v severnem Jadranu."

Iz Španije pa zopet poročajo, da "je potrjeno", da se Beria nahaja v nekem kraju med Malago in Gibraltarjem, medtem ko londonski list "Sunday Chronicle" trdi, da Beria ni ušel iz ZSSR, pač pa je zaprt v Ceregovskem, nad 1000 km severovzhodno od Moskve, kjer ga straži devet divizij. Obenem pa poročajo iz Dunaja, da bodo postavili pred vojaško sodišče Stalinsvega sina letalskega maršala Vasilija Stalina, česar da sovjetske oblasti niso zanikale.

KOLEDAR - ZBORNIK
Svobodne Slovenije za 1954
bo izšel v povečanem obsegu na
288 straneh

KOROŠKA

Pod naslovom "V šolo" prinaša "Naš tednik-Kronika" uvodnik, v katerem med drugim pravi:

V kolikor so nam, že poznana nova imenovanja šolskih vodij, moramo zopet ugotoviti, da tu deželna vlada nikakor ni upoštevala potreb posameznih šol, marveč je izvedla imenovanja po razmerju moči med SPOe in OeVP. Pri vsem tem pa se ni ozirala na strokovno in jezikovno znanje posameznih kandidatov, čeprav zakon o dvojezičnih šolah ravno v tem pogledu jasno govori. Povsod tam, kjer je šlo za Slovenca sta odločili obe stranki skupno "proti".

Že pred tremi leti so bili imenovani nadučitelji z nalogo, da morajo tekom dveh let položiti izpite iz slovenščine; danes, po treh letih, so ti gospodje še vedno brez izpitov. Na večini dvojezičnih šol je še cela vrsta učnih moči brez predpisanih izpitov, deželna vlada imenuje tudi še naprej učitelje te vrste, čeprav imamo celo iz celoveškega učiteljskega dekleta in fante, ki odgovarjajo po svoji izobrazbi predpisom in bi mo-

že bodo Angloamerikanci dopustili italijanskim četam vstop v cono A." Poudaril je, da bo "Jugoslavija smatrala prihod italijanskih čet v cono A kot nepadalno dejanje", kar da bo "povzročilo katastrofalno reakcijo v Jugoslaviji, če jih bodo pri tem ščitile ameriške in britanske čete." Izjavil je tudi, da se "zaradi tržaške zadeve ne bomo obrnili na drugo stran, ker smo neodvisna dežela, ki vodi samostojno zunanjo politiko. Res je, da smo znova vzpostavili diplomatske odnose z ZSSR, toda tržaško vprašanje nima s tem ničesar opraviti."

mu koli nabiranju zlasti taki, ki še nikoli za nobeno reč niso ničesar dali. Jasno je tudi, da morajo prav taki s ploho besed zakriti glas svoje vesti, ki jim pravi, "daj, če si še Slovenec, daj, da bodo novi rodovi lepše živeli"; razumemo take besede, posebej še, če pomislimo, da je prenekateri med nami, ki je zlasti takoj po vojni dajal in dajal v neke neznane nabiralne namene, pa nikjer ni videl ugodnih posledic številnih nabirk.

Nabiralna akcija za Slov. kat. dom v Gorici bo ob zaključku prvega obdobja kampanje za prispevke objavila poročilo o nabranem. Potrdilo o nabranem in v Gorico gradbenemu odboru poslanem denarju pa bodo vsi naši rojaki lahko brali v goriških slovenskih listih, prav tako pa tudi v tistih tukajšnjih slovenskih publikacijah, ki so že podprle, podpirajo in bodo z veseljem spremljale delo argentinskega odbora za Slov. kat. dom v Gorici.

Dva Slovenca

v ekspediciji na Mount Blanc Patagonjskih And. Kje je ta vrh — sv. Valentin (4080 m)? V pokrajini večnega ledu, dostopni samo v poletnem času. Poznavalec teh dežel je predaval članom ekspedicije o poletnem času v tej pokrajini takole: "Govoril Vam bom o kraju, kjer dežuje... dežuje... in še dežuje, in če slučajno ne dežuje, se pripravljajte na dež." V to pokrajino sta z bariloško ekspedicijo odrinila znana slovenska planinca g. DINKO BERTONČELJ in g. TONČEK PANGERC. Kolektar-Zbornik Svobodne Slovenije za leto 1954 bo priobčil dnevnik g. Tončka Pangercja z ekspedicije s številnimi slikami. Dnevnik bo lepo in zanimivo branje za vse, ki še ljubijo lepoto gora.

Pred začetkom mirovne konference na Koreji

USA in njenih 16 zaveznikov, ki so se na Koreji borili proti komunistom, so sklenili, da se bodo 26. oktobra sestali s predstavniki severne Koreje in Kitajske na korejski mirovni konferenci. Obe komunistični državi sta na predlog pristali.

Komunistične zasliševalne komisije so po daljšem presledku znova pričele s pregovarjanjem kitajskih in severnokorejskih vojnih ujetnikov za vrnitev domov, toda imajo malenkosten uspeh. Od več sto zaslišanih severnih Korejcev se jih je 9 odločilo za vrnitev, od Kitajcev pa 10.

Rhee, južnokorejski predsednik, je izjavil, da bo južna Koreja dovolila zasliševanje protikomunističnih ujetnikov najdalje do konca tega leta, po tem roku pa si pridržuje pravico do akcij proti komunistom, ki se ji bodo zdale potrebne. Istočasno je obdolžil Indijo, da v vsej svoji politiki igra na sovsjeske karte.

ARGENTINA

Predsednik general Perón in predsednik republike Nicaragua general Somoza sta v vladni palači v Buenos Airesu podpisala deklaracijo, v kateri povdarjata enako voljo in željo po tesnem in prijateljskem sodelovanju med obema republikama na vseh področjih. Deklaracija je dobila ime "Buenosaireška deklaracija". General Somoza je v nedeljo zvečer z letalom odpotoval iz Buenos Airesa domov.

Državni podtajnik za informacije Sr. Apold, ki se je dalj časa s svojo gospo mudil na prijateljskem obisku v Severni Ameriki, se vrača domov. V Severni Ameriki je obiskal vsa večja severnoameriška mesta, si ogledal predvsem severnoameriško filmsko industrijo ter je z ameriškim predstavniki uredil vsa vprašanja, ki so bila v zvezi z izmenjavo in prikazovanjem filmov v obeh državah. V vseh vprašanjih je bil dosežen popoln sporazum. Ameriški kulturni in umetniški filmi bodo sedaj lahko prihajali v Argentino, v Severno Ameriko pa argentinski filmi. Glavna severnoameriška filmska podjetja bodo sodelovala tudi na velikem filmskem festivalu, ki bo prihodnje leto v Buenos Airesu. Na tiskovni konferenci je Sr. Apold tudi izjavil svoje zadovoljstvo, da so se vsa vprašanja med Severno Ameriko in Argentino tako lepo rešila, kar je zasluga sedanjega predsednika ZDA generala Eisenhowerja in predsednika generala Perona.

Ameriški veleposlanik v Argentini Albert Nufer se je po daljšem dopustu vrnil v Buenos Aires. Na letališču na Ezeizi je časnikiarjem izjavil svoje veselje, da se spet nahaja v Buenos Airesu, in v Argentini, kjer se počuti kot v svoji lastni hiši. Povdaril je tudi, da bodo tople in iskrene besede, ki jih je predsednik general Perón naslovil na njegovega predsednika generala Eisenhowerja v sobotnem govoru na mogočnem zborovanju na Majskem trgu naletele v Severni Ameriki na najtoplejši sprejem ter bodo samo še poglabile pristrane in prijateljske vezi med Severno Ameriko in Argentino, ki med sabo sedaj nimata niti enega spornega vprašanja. Dejal je, da se bo po svoji vrnitvi najprej zglasil pri zunanjem ministru dr. Remorinu, takoj nato bo pa obiskal predsednika generala Perona.

Ministri gospodarskih resorov so na tiskovni konferenci domačim in inozemskim časnikiarjem dali podrobna pojasnila o nedavno objavljenem zakonu o naložbi tujega kapitala v Argentini.

V Buenos Aires bo prispela sredi novembra večja skupina ameriških poslancev, senatorjev ter gosposdarstvenikov, ki bodo imeli z vladnimi in gosposdarskimi predstavniki sestanke za povečanje izmenjave blaga med obema državama.

Argentinsko-ameriška gosposdarska zbornica je podelila častno diplomu bratu severnoameriškega predsednika dr. Miltonu Eisenhowerju kot spomin na njegov nedavni obisk v Buenos Airesu in kot priznanje za njegove zasluge za zboljšanje odnosov med Argentino in Severno Ameriko.

Za rektorja vseučilišča v Buenos Airesu je imenovan dr. Carlos Alberto Bancalari.

Iz Argentine prevažajo meso v Čile z letali. Radi snežnih zametov namreč še sedaj ni povsem uspostavljen železniški promet, zaradi tega je pa v Čilu nastalo občutno pomanjkanje mesa. Iz Argentine letala odvažajo meso v sosednjo republiko vsak dan.

Poveljstvo buenosaireške pristaniške pomorske policije je uradno objavilo, da so organi te policije aretirali 64 potnikov, ki so se izkrcali s francoskega parnika "Bretagne". Vsem je zaplenila prtljago, ker je bilo v njej veliko komunistične propagande. Vsi ti potniki so se vračali s komunističnega "četrtega mladinskega festivala za mir in prijateljstvo", ki je bil nedavno v Bukarešti.

ščino, druga pa nemščino, slovenščino in latinščino. Prva skupina je po svojem študiju usposobljena samo za pouk na nemških šolah, druga skupina pa za pouk na nemških in dvojezičnih šolah. Obe skupini pa imata pravico do študija na univerzi.

Zaključuje pa uvodnik z ugotovitvijo, da še vedno ne bo v letošnjem šolskem letu predpisanih knjig; tako tudi ne bo začetnic in čitank za ljudske šole ter "Slovenske vadnice" za glavne šole.

Novice iz Slovenije

Za vodilne slovenske komuniste so že določili volilne okraje. Tako bo Kardelj kandidiral v Ljubljani, Miha Marinko v Trbovljah, Jože Potrč v Ptujju itd. Volitve bodo pa po zakonu, katerega "demokracija" je Moša Pijade tako poveličeval, da izgleda, da bi se pravzaprav zahodne demokracije morale priti učiti demokratičnih svoboščin v Titovo Jugoslavijo. Zanj je namreč omenjeni Pijade dejal, da je "v popolnem naprotju z volilnimi zakoni kapitalističnih držav. Pri nas ne gre za to, da se z volilnim zakonom zagotovi večina eni politični stranki ali strankarski koaliciji, marveč gre izključno za zagotovitev svobodne opredelitve volivcev pri volitvah. To pa ne šele ob priliki glasovanja, marveč že od vsega začetka, to je pri postavljanju kandidatov". Poročali smo že, da bodo kandidati smeli predlagati in postavljati komunistični zbori volivcev, ki bodo napravili samo to, kar jim bo naročilo vodstvo partije. In za te vaške in občinske nasilnike Pijade pravi, da bodo "onemogočili vsako varuštvo in vsiljevanje volje volivcem in je zagotovljen najbolj demokratičen način kandidiranja". In to novo nasilje, ki ga bodo komunisti izvajali nad ljudmi, komunistični propagandisti označujejo za "nov prispevek k popolni demokratizaciji naše države".

Z odlokom zveznega izvršnega sveta so razpisane volitve za zvezni svet za 22. novembra, v svet proizvajalcev pa od 22. do 28. novembra. Na osnovi zadnjega ljudskega štetja z dne 31. marca t. l. bo imel Tito v parlamentu 282 poslancev. Slovenija jih bo imela 24, Hrvaška 65, Bosna in Hercegovina 47, Srbija 117 — od tega jih ima Vojvodina 29 in Avtonomna kosovsko-metohijska oblast 14, Makedonija 22 in Črna gora 7 poslancev.

Pred razpustom zveznega parlamenta dne 11. septembra je imel govor tudi Kardelj o preimenovanju ulic in podjetij. V govoru je ostro nastopil proti krajevim odborom, ki dajejo imena komunističnih prvakov mestom, ulicam, tovarnam, zadrugam in podobno. Sklenili so tudi, da se kaka stvar sme imenovati s Titovim imenom samo, če bo zato izdal odobritev zvezni svet.

V beograjskem parlamentu so razpravljali o uvodnem zakonu k zakoniku o kazenskem postopku. Predlog zakona določa, da bo stopil zakonik o kazenskem postopku v veljavo 1. januarja 1954. Ta rok je potreben zaradi organizacijskih priprav v zvezi s prenosom preiskave od javnega tožilstva na sodišča, kakor tudi, da bi se tožilstva in sodišča in ostali državni organi seznanili z določbami zakonika.

V delegaciji FLRJ za osmo zasedanje OZN sta bila tudi svetnika drž. tajništva za zunanje zadeve Franc Kos in Janez Stanovnik.

V Kanalski dolini so titovci v zadnjem času priredili več "zborov volivcev", na katerih so se dogovarjali o pripravah za

volitve. Poročilo v ljb. listih o teh zborih navaja, da zbor volivcev v Anhovem ni bil sklepčen. Še slabše je bilo v Desklah. Iz delavskega naselja, ki šteje 28 družin, je prišel namreč na sestanek le en sam volilec. Nesklepčno je bilo tudi zasedanje sveta tam, tovarne, ker se ga ni udeležilo niti polovico članov.

Na občinski mladinski konferenci v Škofji Loki so delegati "samokritično ocenili svoje delo in ugotovili, da so bili pri volitvi svojega odbora preveč površni". Izvoljeni odbor namreč ni bil delaven.

V Poljčah pri Begunjah je bil v septembru poseben zadrudni tečaj, ki ga je organizirala Glavna zadrudna zveza Jugoslavije. Tečaju so prisostvovali iz vsake republike člani tistih kmetijskih združenj, ki bodo prejele od Organizacije Združenih Narodov naprave za predelavo mleka, sadja in vrtnin. V Sloveniji bo prejela take naprave Kmetijska zadruga v Straži pri Toplicah. Vas Šatornja pri Arandjelovcu v Srbiji bo pa dobila celotno opremo za elektrifikacijo kmetijskih del. Tečaj je trajal 3 tedne ter je bil ves čas navzoč strokovnjak OZN Edwin Henson. Na tečaju so udeležencem predavali o organizaciji zdravstvenih služb na vasi in v okraju najboljši zdravniki iz Ljubljane, Zagreba in Beograda, predavatelj iz kmetijstva so pa imeli strokovnjaki Agronomске fakultete iz Ljubljane.

Nogometna zveza Slovenije je pred kratkim imenovala posebno komisijo za mladino, ki je proučevala vse probleme mladinskega nogometa v Sloveniji. Komisija je ugotovila, da je v Sloveniji registriranih okrog 800 mladincev-nogometašev. Odredila je tudi, da mora vsak nogometni klub imeti mladinsko sekcijo. Da bi se zanimanje za nogomet dvignilo, bodo uvedli tekmovanje mladine za vso Slovenijo v enotni slovenski ligi.

V Šempetru pri Gorici je imela Soc. zveza delovnega ljudstva zborovanje. Govorili so tudi o novih volitvah ter so ljudje sklenili, da poslancev, ki ne obiskujejo svojih volivcev, ne bodo več volili.

Za poslovalnico v Dobrni pravi poročevalec v ljb. kom. listu, da ima v prodaji tudi križe, ki pa nikakor "ne gredo v promet", ker je to "blago, na katerega ljudje danes pozabljajo".

Pri raznih partizanskih proslavah meseca avgusta in septembra je po Sloveniji nastopal tudi pevski zbor partizanskih invalidov.

V začetku septembra je bila v Ljubljani. I. mednarodna radijska razstava. Ob tej priliki so bili v Ljubljani tudi prvi televizijski sporedi.

Obisk planinskih postojank v Sloveniji je bil letos zelo velik. Tako se je do začetka septembra vpisalo v vpisne knjige v posameznih planinskih domovih naslednje število turistov: Triglavski dom na Kredarici 3670, "Planika" 3491, kočja pri Triglavskih jezerih 3814,

Aljažev dom 8649, Pogačnikov dom 2300, Vrščič 8000, izvir Soče 2800, kočja pod špičko 520. Pa tudi obisk ostalih slov. planinskih postojank je bil rekorden. Sodiijo, da bo letošnja statistika obiskovalcev slovenskih planin približno taka kot lani. t. j. 300.000.

Razstave jugoslovanske grafike v Rio de Janeiro sta se udeležila tudi slov. umetnika Riko Debenjak in Tone Kralj. Moderna galerija brazilske prestolnice je odkupila po eno njuno delo. Na razstavi "sodobne evropske grafike" v Bregenzu v Švici so pa sodelovali od slov. umetnikov Božidar Jakac, Miha Maleš in Riko Debenjak. V Zuerichu na razstavi lesorezov na I. mednarodni razstavi združenja Xylon so pa razstavili svoja dela Božidar Jakac, Miha Maleš, Tone Kralj, Maksim Sedej, Riko Debenjak in Lojze Spacal.

Terenska ekipa Etnografskega muzeja iz Ljubljane je pod vodstvom ravnatelja tega muzeja Borisa Orla začela z etnografskim izkopavanjem v Brdih. Ekipa je združevala muzikologe, slovenske folkloriste, risarje, fotografe in druge strokovnjake. Raziskala in dokumentirala je tudi druge značilnosti, kot n. p. jezikovne in tehnične kulturne. S temi pridobitvami je Etnografski mu-

zej izpolnil važno vrzel v slovenskem narodopisju.

V okraju Ljubljana okolica so okoli 800 kmetom odvzeli zemljo po določilih zakona o zemljiškem skladu. Največ zemlje so komunisti odvzeli kmetom na Igu, Vrhniku, Blatni Brezovici, v Podpeči-Preserju, Komendi in v Vodich.

V dvorani Moderne galerije so v začetku septembra odprli veliko reprezentativno razstavo "Petdeset let jugoslovanskega slikarstva". Ob otvoritvi je o likovnih značilnostih govoril dr. France Stele.

Na Rabu so 13. septembra t. l. odkrili spomenik umrlim internirancem na tem otoku.

Umrli so. V Ljubljani: Frančiška Lojč, Leopoldina Piano, Anton Bayer, Mitjanček Pahor in Jožefa Pfajfar, roj. Špeh v Celju, Romana Drobničeva v Metliki, Franc Mrak s Podbrezjaj, Karel Jan, mizarski mojster v Celju, Marjeta Pirc, roj. Dovjak v Vrhovcih pri Viču, Leon Rakar iz Loke pri Zagorju, Ivanka Hrastnik, mestna uslužbenka v Celju, Stanko Rustja v Ilirski Bistrici, Vlasta Kapus na Bregu pri Borovnici, Martin Kranjec iz Bukovice ter Filip Kumer s hčerka Bredo in Davorinko v Kranju (se smrtno ponesrečil).

Slovinci v Argentini

Buenos Aires

Ljudsko univerzo lahko imenujemo tečaj o državno-pravnih vprašanjih, ki se vrši vsakih 14 dni na Victor Martinez 50. V zadnjih treh predavanjih je g. Božo Fink, lepo in izčrpno orisal državne organe, njihovo izvolitev in njihove pravice. V prihodnjih dveh predavanjih pa nam bo g. France Kremžar govoril o krščansko-demokratičnih strankah pri Slovincih in po svetu. Gotovo bodo nad vse zanimiva izvajanja moža, ki že več desetletij aktivno posega v slovensko politično življenje. Prvo predavanje bo imel g. Kremžar v nedeljo, 1. novembra ob pol deveti uri zjutraj na Victor Martinez 50, drugo pa v nedeljo dne 15. novembra ob isti uri in na istem prostoru kot prvo predavanje.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini g. Staneta Jemc in njegove ge Rezičke, roj. Zajc v Lanusu so dobili sina, G. Franca Urbanča in njegovo go Marijo, roj. Teič je prav tako razveselil sin. V družini g. Mirola Vodopivec in njegove ge. Kristine, roj. Mihelčič v Quilmesu so pa dobili hčerko. Srečnim staršem naše čestitke.

Florida

Krajevni odbor Društva Slovencev v Floridi bo priredil v nedeljo dne 25. oktobra t. l. spominski proslavo 29. oktobra. Ob 11. uri dopoldne bo slovenska sv. maša pri kateri bo peš slov. cerkveni pevski zbor iz San Martina. Po maši v cerkveni dvorani proslava 29. oktobra z naslednjim sporedom: Deklamacija, petje pevskega zbora iz San Martina in govor univ. prof. g. dr. Ivana Ahčina. Vse Slovence iz Floride in okolice vabimo, da se udeležijo sv. maše in spominske proslave.

Mendoza

V bolniško oskrbo se je zatekel g. Franc Trobec. Pred letom je dobil pri delu udarec v stegno, kjer se je sedaj pričela širiti oteklina z bolečinami.

Po daljšem bolehanju zaradi razširjenja srca se je podal v bolnišnico tudi g. Franc Ovčjak. Obema želimo skorajšnjo ozdravitev.

Dne 1. oktobra t. l. je bila v Mendozu rojena hčerka družini g. Rudolfa Hirscheggerja in njegove ge Marije, roj. Kraner. Pri krstu je dobila ime Ireneja-Ana. Čestitamo!

Miramar

V družini g. Alojzija Marolta in ge Marije, roj. Lavrič so dobili sina. Pri krstu je dobil ime Vinko-Peter. Čestitamo!

Koledar - Zbornik

SVOBODNE SLOVENIJE

lahko tudi letos naročite in plačate v prednaročilu do 22. novembra t. l. V prednaročilu in predplačilu stane samo 38 Pesov. Pozneje bo cena višja.

Prednaročila in predplačila sprejemajo:

1. Pisarna Društva Slovencev, Victor Martinez 50, Bs. Aires
2. Caso Boyu, Olazabal, 2338, Buenos Aires
3. Santería y Papelería "Santa Julia", Victor Martínez 39, Buenos Aires
4. Fototelje Lojze Erjavec, Alvarado 350, Ramos Mejía
5. Gdč. Renata Ašičeva, Méjico 5217, Villa Martelli
6. Brivnica in parfumerija "Los Alpes", g. Žnidar, Calle Drysdale 5614, Carapachay
7. g. Pavle Homan, Temple 2147, J. D. Perón (ex Munro) in vsako nedeljo po slovenski maši na Belgrano
8. Gdč. Marija Židan
9. G. Miro Kovač, Almeyra 530, San Martín

JANKO HAFNER

Misleči vojni stroji

V tem članku je opisanih nekaj primerov elektronskih strojev v vojni tehniki. Kako pa je znanost prišla do teh strojev in kaj zmorejo ti takozvani elektronski "možgani" ali elektronski računalna pa isti pisec, t. j. g. Janko Hafner na izredno zanimiv način opisuje v ilustriranem članku Koledarja - Zbornika Svobodne Slovenije za leto 1954.

*

Vojni stroji postajajo vedno bolj — misleči stroji. Stroje, ki odgovarjajo našim čutilom, je tehnika zadnjih let že izvedla do izredne popolnosti. Poznamo robote, ki so samo oko, toda neprimerno boljše in ostreje od človeškega, dalje uho, nos, roka. Kombinacije teh robotov služijo v zvezi z manjšimi računskimi mislečimi stroji za izdelavo pravih čudes v orožjih.

Bodoča letalska vojna bo vojna letalskih robotov. Ne sme nas motiti korejska vojna. Ta vojna se je vodila s sredstvi od včeraj in sta obe strani poizkusili zdaj pa zdaj samo kako malenkostno novost. Julija 1952 so ameriškim častnikarjem prvič pokazali na poskusnem vojnem letališču Burbank v Mojavi puščavi v Kaliforniji novo lovsko letalo na retroaktivni pogon znamke Lockheed — 94 C "Starfire". Leti s hitrostjo okrog 1000 kilometrov na uro in v najkrajšem času doseže — ker le-

ti navpič — višino 15.000 metrov. Ta lovec ima vgrajeno elektronsko računalno, ki tehta 540 kg. Omogoča lovca skoraj popolnoma avtomatično letenje in tudi obstreljevanje sovražnega lovca.

Posadko lovca tvori pilot in radarski tehnik. Njuna naloga je že kaj skromna. Odpeljati morata letalo z letališča proti prihajajočim sovražnim letalom in nič več. Več tudi ne bi zmogla. Pomislimo malo, zakaj ne? Letalo, ki leti s približno hitrostjo 1000 km na uro, preleti 1000 metrov v 3 in pol sekundah. V petintridesetih sekundah, torej v dobre pol minute, preleti že 10.000 metrov ali deset kilometrov. Če leti proti temu lovca sovražni lovec z isto hitrostjo nasproti, mine od trenutka, ko sta še deset kilometrov narazen, pa do srečanja pičilih 18 sekund. Na deset kilometrov se skoraj niti ne vidita, po 18 sekundah so pa že srečata. V borih 18 sekundah bi torej moral pilot vzeti sovražnega lovca na muho in ga obstreljevati.

Kdor je kdaj hodil na lov, ve, da bežečega zajca zadenemo le tedaj, če merimo s puško nekoliko pred njega. Isto mora in sicer mnogo bolj natančno napraviti tudi pilot, če hoče zadeti letečega sovražnega letala. Ker pa top v letalu ni gibljiv, ampak je treba nameriti celo letalo v pravo smer, pilot kaj takega ne

spravi več skupaj. In če bi spravi, bi nikdar ne zadel, saj ne bi mogel vpoštovati vseh okolnosti za točen zadetek. Vse to delo so prevzeli avtomatični možgani elektronskega računalna v lovcu.

Kako se torej odigra nastop takega lovca? Recimo, da je radarska začetna mreža na zemlji ugotovila, da lete v razdalji 500 kilometrov sovražni bombniki in lovci proti še neznanemu cilju. Na letališču, kjer stoje pripravljeni lovci z elektronskimi piloti, takoj vstopijo piloti in radarski tehniki v lovcu. Dvignejo se in ves čas poleta jih obveščajo, kako lete sovražna letala. Pilotje popravljajo sproti svojo smer in višino. Ko so je tak lovec-avtomat približal sovražnim letalom na 200 ali 100 kilometrov, lahko radarski tehnik v radarskem aparatu na letalu zasleduje polet sovražnikov. Hitro se krči razdalja med nasprotniki. Ko so oddaljeni še kakih 30 kilometrov drug od drugega, si izbere pilot na še manjšem radarskem okencu tisto sovražno letalo, ki ga bo napadel. Sedaj prihaja trenotek, ko bo prevzel vodstvo letala robot. Pilot pritiska na gumb in spusti krmilo. Avtomat v naslednjih sekundah sam vodi letalo, po ugotovitvah radarja popravlja svojo smer, medtem ko elektronski računar v sekundah izračuna, kdaj in kako je treba streljati, da bo sovražno letalo zadeto, če bo še naslednji par trenotkov letelo v isti smeri. Ko je račun v stroju narejen, sta letali že čisto blizu in avtomat sproži top. Verjetnost za zadetek je izredno velika, kar so po-

kazali poskusi tudi na — Koreji. Nekaj sekund po strelah pilot spet pritiska gumb in prevzame krmilo. Zapeljati mora letalo nazaj na letališče, to je njegovo delo, boril pa se je v zraku avtomat!

Ne le letalstvo, tudi vse druge pango vojske se opremljajo s stroji avtomati. Tanki brez posadke niso nobena redkost več. Tak tank ima televizijsko in radarsko oddajno postajo. Zato vidi podnevi in ponoči. Njegov "sofer" sedi nekje v zaledju v bunkerju in pred televizijskim okencem vidi to, kar bi videl, če bi v resnici sedel v tanku, ki vozi proti sovražniku. S pritiski na gumbe vodi tank, s pritiski na gumbe strelja in če pride do tankovskega dvo-boja, "soferju" tudi v najhujši stiski ne bo zmanjkalo poguma, saj se bije le stroj. Najhujše, kar se lahko zgodi na varnem sedečemu "soferju", je pač to, da izgubi tank. Na lepem ugasne slika v televizijskem okencu. Stroj je "padel" v boju, morda je le poškodovan...

Najmodernejši topovi si znajo sami poiskati cilje, sami se namerijo in zadenejo. Upravljajo jih elektronski možgani, ki s pomočjo radarja merijo razdaljo od premikajočega se cilja. Elektronski možgani znajo ločiti svoja letala in tanke od sovražnih in streljajo zato le na sovražnika.

Pomembnejše kot topništvo in bombniki pa bodo v prihodnjem vojnem spopadu brezžično vodene rakete. V ZD imajo danes celo vrsto raket, ki jih lahko

DRAMSKI ORATORIJ O BARAGI

Po že priobčenih kritikah in zlasti po obširni avtentični interpretaciji v Baragovem Vestniku bi samo še dlako cepil, če bi pisal o delu kaj drugega kot stilo analizo. To bo pa lažje pozneje, ko bo oratorij izšel v tisku.

Uspeh uprizoritve je bil velik. Vključno temu naj kar sledi navedba hib. Dvojnost Baragovega lika, kot je mikavna in ima svojo paralelo v srednjeveškem slikarstvu, se ni posrečila. Tragika je še večja, ker sta oba Baragi igrala igralca najboljših kvalitet, a sta v staturi in še bolj v glasu tako individualna, da nista mogla igrati istega tipa. — Zbor in dvorani je bil preglasan. Režiser ga je učil pač iz izkušenj velikih dvoran, kjer so se včasih take prireditve vršile. — Oder je dovolj širok, da bi se tehnično osebe na desni — gledano iz dvorane — skrilo za zaveso in ne bi bilo videti znakov, ki jih je tam nekdo dajal. Še manj bi smel od tam puhati dim svoje cigarete čez oder v dvorano. — Prav nobenega opravičila ni za plošče, ki je spremljala Baragovo poveljanje. In to takoj po ponovitvi čudovitega Osanovega zlatega očenaša!

Vse drugo je bilo pa na prav visoki stopnji. V režiji igranja, pa naj bo to tempo, razgovor v najširšem pomenu, vključno z zboroma, izgovarjava in jezikovna pažnja, ni bilo prav nobene vrzeli, vsaj opazne ne. Še nikoli nisem mogel tega napisati, zdaj prvič to lahko podpisem. Že to delo režiserja Jelčnika zasluži občudovanje. Je to učeniška plat režije. Važnejša še je njena umetniška plat. Tu smo edino neuknost — tisto hudo uro na poti v nebesa — omenili, ostali dve neskladnosti sta pač izpodleteli. Toda mera uspehov je izredno dobra. Režiser si jih deli z inscenatorjem in glasbenim vodjo, pa še vedno je zvrhana tudi mera njegovih lastnih. Vključno preglasnosti je bil zbor v dvorani vendar točno pretehtan, oni na odru pa režijska mojstrovina prvega reda. Lahko bi naštevati zdaj vseh 13 prizorov in bi bilj v zadregi, kateremu dati prednost; najtežje delo je bilo gotovo s poveljanjem (Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

DRAMSKI ORATORIJ O BARAGI

(Nadaljevanje s 3. strani)

jem, ker bi ob vsakem diletantizmu zdrknilo v banalnost, pa ni vkljub tisti plošči.

Le ker je Unum necessarium dramski oratorij, je bil režiser omenjen pred glasbenim vodjo Osano in pred kvartetom rodbine Fink. Gotovo ne bi mogel nihče opremiti vsebine z bolj primerno in bolj kvalitetno glasbo kot je to storil Osana in to delo bi zaslužilo posebno študijo. Osana pri klavirju in pevke, pa pevec so storili vse.

Scena g. Hotimirja Gorazda je presenetila. V idealistični prostorni zamisli je vendar ustvarila s slikami v ovalnem medaljonu časovno občutje romantične dobe, najsi so bile te slike podane pleneristično, s čemer edino so mogle učinkovati v dvorano. S tem v zvezi naj omenim veliko skrb za kostume.

Igralci so bili vsi brez izjeme dobri. Jerebič v vlogi umirajočega Barage je bil res takšen, kot umira pravični. Friederik dečka Barage mora biti rojen za bodočega igralca. Ob prisrčni sceni z materjo smo občutili škodo, da gđ. Pavla Maček zdaj tako redko nastopi. Glavno vlogo je igral g. Willempart in rasel z njo do neverjetne silnosti v prizoru s čudežnim ozdravljenjem otroka, ko je vsakogar pretresel v dušo in srce. Jeločnik je igral dobrega Baumgartna z vso neprisiljeno romantično iskrenostjo. Vombergar bi bil za Derganca pač nenadomestljiv. Česarek je v kratkem razdobju ustvaril že svoj tretji karakterni lik z izredno pažnjo za vse detajle v značaju. Markež je bil Otavan Newagon z vso naravno duševnostjo in iskrenostjo. Nosetov škof Lefevre je združeval dostojanstvo s prostodušnostjo. Če bi morali dati kakšnemu igralcu prvenstvo, bi ga tokrat zaslužila gđ. Zajčeva; ne zato, ker je bila njena igra tako razgibana, ampak zaradi skladnosti igranja in besede. Tudi Gašper je ena

Pravna posveovalnica "Svobodne Slovenije"

Kakšen je postopek za vpoklic staršev, žene (moža) samskih otrok (sinov) do 22. leta in hčer katere koli starosti, če prosilec prebiva v notranjosti države?

Obrniti se je treba pisмено na Dirección Nacional de Migraciones (Oficina del Interior), ki pošlje za to potrebne formularje in navodila. Dokumenti so v glavnem isti kot pri vpoklicu, če prosilec prebiva v Buenos Airesu. Formular za prošnjo se dobi samo po pošti (osebno ne, posredovalec pa še manj).

Kako se dobi dovoljenje za vselitev polnoletnega sina poročenih hčera (z družino) (nad 22. let starega), polnoletnih bratov, sester, strica (tete), nečakov in nečakinj, če prosilec stanuje v notranjosti države?

Postopek je isti, kot je naveden v prejšnjem odstavku. Od dokumentov je potrebna še delovna pogodba (contrato

izmed vlog, ki vedno bolj postavljajo v ospredje g. Kastrevec. Gđ. Majcnova: angel varuh kot mora biti. — Zelo primerno je bilo, da je razlagalčvo besedilo bral duhovnik g. Lado Lenček. Tako je oratorij na slovesnosti mnogo pridobil. A zaslužili bi zdaj tudi člani obeh zborov in še trije angeli, da bi jih po vrsti pohvalno omenili; njihov trud in opravljeno delo nista manj pripomogla k uspehu, kot nastopi solistov.

Dvorana s 550 sedeži je bila polna. Ljudje bi radi dali duška svojemu dopadajenju, pa sta jih slovesnost dejanja in neprenehni potek igre ovirali. Morda je bilo za koga kaj pretežno ali ne-navadno. Vendar so vsi čutili, da je bil dramski oratorij "Eno samo je potrebno" vkljub redkim hibam in vkljub nekaterim letošnjim velikim uspehom na naših odrih vendar višek gledališke sezone, vsebinsko pa mnogo več še.

M.M.

de trajo) za tri leta s stanovanjem. Kdor more komu nuditi delo in stanovanje (n. pr. kmet, tovarnar, itd.) mora napraviti pisмено izjavo (privatno), s katero se obveže, da bo nudil delo s primernim stanovanjem za tri leta; navedi mora, kakšno delo bo imel imigrant in kakšno plačo. To izjavo mora potrditi krajevna policija ali Juzgado de paz (potrditi mora tri stvari: da je podpis delodajalca pristen, da ima kmetijo, tovarno, itd. in kje stanuje).

Ali je mogoče prositi vselitveno dovoljenje za druge, daljnje sorodnike (ki niso naštetih v prejšnjem odstavku) in prijatelje (znance)?

Ne. V tem primeru se mora sorodnik javiti najbližjemu argentinskemu konzulatu v državi, kjer prebiva. Konzulat prosí dovoljenje v Buenos Aires. Če sorodnik nima delovne pogodbe za tri leta s stanovanjem, dovoljenja ne more dobiti.

Kako se dobi vselitveno dovoljenje za nad 22. let starega sina, poročeno hčerko (z možem), brata in sestro (polnoletne), strica, teto, nečaka in nečakinjo, če sorodnik prebiva v Buenos Airesu ali okolici (do 100 km)?

Sorodnik (ki prebiva v buenosaireski coni) ne more vložiti prošnje. Dovoljenje mora prositi po pošti delodajalec, ki mora seveda prebivati v notranjosti države. Ves postopek se vrši po pošti. Pošlje naj na v Dirección Nacional de Migraciones delovno pogodbo za tri leta (s stanovanjem), pravilno legalizirano, in prosí za dovoljenje. Odgovor bo dobil tudi po pošti.

OBVESTILA

Na grob pok. Fr. Žužka bo poromal odbor Družabne pravde dne 1. novembra popoldne ob 16. uri. Prijatelje pok. Fr. Žužka vabimo, da se nam pridružijo na pokopališču v Olivosu. Sv. maša za pokoj duše pokojnega bo v cerkvi v Floridi v nedeljo 6. decembra ob 9. uri. Družabna pravda.

O zakonskih določilih glede ustanovitve zadrage bo na sedmem diskusijskem večeru o gospodarskih vprašanjih predaval g. Rudolf Smersu. Predavanje bo 31. oktobra ob pol osmih zvečer na Granaderos 61.

RESTAVRACIJA - BAR
L J U B L J A N A
Avda. del Trabajo 5986 — Capital
Izvrstna domača hrana. Dobra pijača.
Za zaključene družbe na razpolago posebna soba. Vsem rojakom se priporočata
G O D E C - Š E R J A K

JAVNI NOTAR
Francisco Raul Casante
Escribano Público
Uruguay 387
T. E. 38-0122 Buenos Aires

Goričanom, Primorcem, Tržičanom, Istranom in Beneškim Slovencem sporočamo, da bo prihodnji teden izšla slovenska revija "Slovenska Beseda" v dvojni številki (četrti letnik) in bo cela posvečena Goriški, Primorski, Trstu in Beneški Sloveniji s članki iz omenjenih predelov naše Slovenije in krasnimi slikami: kardinal Misia, nadškof dr. Fr. Sedej na mrtvaškem odru, Gregorčič, Vodopivec, Msgr. Trinko ter pokrajinskimi slikami: Izvir Soče, Trenta, Sveta Gora, Višarje, Dolina, Trst s pristaniščem in dr. Objavljena bo tudi Gregorčičeva "Soči" v slovenskem jeziku ter kasteljanskem prevodu. To bo prelep spomin tuk. rojakom in domačinom ter vsem prijateljem sončne Gorice in Trsta.

V številki bo objavljen tudi zemljevid Istre, Trsta in Goriške.

Lepo prosimo, da se prijavit za naročbo te številke ali naročbo revije (30 pesov letno) čimprej radi večje založbe, Obrtnike, trgovce, podjetnike raznih strok prosimo za oglaš.

SLOVENSKA BESEDA
Casa Parroquial San Martin 20
Gral. San Martin FCNGBM
Prov. Buenos Aires
Za S. B.
Karel Škulj Fr. Zorko

Gradimo hiše "Plan Eva Perón, Banco Hipotecario Nacional, Buenos Aires" v vseh conah Veličega Buenos Airesa. Načrti in proračuni

Jože Škrbec in Cia.

Azuénaga y Arribeños
HURLINGHAM, FCNGSM

SLOVENCİ PO SVETU

USA

V soboto dne 19. septembra t. l. so v Clevelandu v dvorani sv. Vida odprli Slovensko šolo. Otvoritev šole je počastil s svojo navzočnostjo prevzvišeni škof dr. Rožman, ki je imel na vse učence Slovenske šole in na njihove starše lep in vzpodbuden nagovor.

V Slovensko šolo se je vpisalo nad 100 slovenskih otrok.

Cerkveni oglasnik

V okviru farnega misijona v Ciudadeli bo za Slovence v dneh 29., 30., in 31. oktobra t. l. ob pol osmih zvečer tridnevna duhovna obnova. Ugodna prilika za prejem sv. zakramentov za Vse svete in za Verne duše.

Na Vse svete ob štirih popoldne bo v župni cerkvi v Ramos Mejia za Slovence govor in molitve za mrtve.

NAROČNIKOM "SVOBODNE SLOVENIJE" V ARGENTINI!

Vse naročnike Svobodne Slovenije, ki za leto 1953 še nimajo plačane naročnine, prav lepo prosimo, da nam jo takoj poravnajo. To lahko storite osebno ali po zancu na Victor Martinez 50, ali pa nam pošljite giro ali bono postal na naslov Eslovenia Libre, Victor Martinez 50, Buenos Aires.

Naročnina za celo leto znaša 65 pesov pri enkratnem vplačilu, pri plačevanju v obrokih pa je za pol leta \$ 35.—, za četr let pa \$ 20.—

STAVBARSTVO
Jože Rus
CALLE MOLINA 1114
LINIERS CAPITAL

Dne 31. oktobra t. l. bodo prijatelji in znanci priredili spominsko slavnost za padle junake na Grčericah. Proslava bo ob 7. uri zvečer v dvorani na Granaderos 61 (Rivadavia 6400).

Slovensko Društvo EDINOST vabi na MARTINOVANJE

v nedeljo 8. 11. 1953 ob 17 uri pri Deklevi, J. Newbery 3568

Orkester: DRAGO CIMPERŠEK

SUDEXPORT - TRST

znano podjetje za odpošiljanje paketov iz Trsta. Triletno delo za kliente iz Argentine je zadostna garancija.

Zastopstvo za Argentino:

25 de Mayo 140. 2. of. 15. Tel. 34-8661, in 33-7294, Buenos Aires
Prvovrstno blago. Vsaka pošiljka je zavarovana. Vsako morebitno škodo povrnemo. Paketi prispejo od dneva naročila v roku 20-25 dni.

Nekaj naših standard paketov:

Paket št. 1. 3 kg kave Ia 1½ kg riža \$ 176.—	Paket št. 6. 3 kg kave Ia 6 kg riža splendor 6 kg sladkorja \$ 320.—
Paket št. 2. 3 kg kave Ia 1½ kg sladkorja \$ 172.—	Paket št. 7. 3 kg kave Ia ½ kg čaja ¼ kg popra ¼ kg kakaa \$ 262.—
Paket št. 3. 3 kg kave Ia 3 kg riža splendor 3 kg sladkorja 1 kg švicarske čokolade ½ kg orig. Ceylon čaja 1 kg holand. kakaa ¼ kg ind. popra 1 kg prvovrstnega prepečenca \$ 420.—	Paket št. 8. 3 kg kave Ia 1 kg riža splendor extra 3 pare Nylon nogavic \$ 342.—
Paket št. 4. 3 kg kave Ia 4 kg testenin 3 kg riža splendor 1 kg holand. kakaa .. \$ 365.—	Paket št. 9. 3 kg kave Ia 3 kg riža splendor extra 3 kg sladkorja \$ 230.—
Paket št. 5. 3 kg kave Ia ½ kg orig. Ceylon čaja ¼ kg ind. popra 3 kg riža splendor 3 kg sladkorja \$ 332.—	Paket št. 10. Vreča moke 5 kg riža splendor extra 1 kg sladkorja \$ 550.—
45 kg bele kanadske moke v dvojnih vrečah No. 000 \$ 300.—	Paket št. 11. 4½ kg sladkorja \$ 67.—
Cene blagu za kombinirane pakete po želji naročnika:	Paket št. 12. 4½ kg riža \$ 80.—
1 kg kave Ia extra \$ 42.—	Paket št. 13. 5 kg riža 4 kg sladkorja \$ 139.—
1 kg kave Río 40.—	200 gr konserv. sardin v olju \$ 750
1 kg riža splendor 9.—	1 kg najfinejšega prepečenca 45.—
1 kg sladkorja 8.—	1 kg sadnih bonbonov 40.—
1 kg testenin vseh vrst iz kanadske moke 8.—	do 4½ kg \$ 40.—
1 kg pravega hol. kakaa 35.—	do 9 kg 60.—
1 kg orig. Ceylon čaja ... 85.—	do 14 kg 70.—
1 kg orig. ind. popra 160.—	do 18 kg 80.—
17 kg — v kanti — čiste svinjske masti 306.—	V te cene je vključena poštnina vse do bivališča prejemnika.

POHITITE Z NAROČILI ZA BOŽIČNE PAKETE! NUDIMO VAM IZREDNO UGODNOST! PRI NAROČILU 2 ALI VEČ PEKETOV VAM NUDIMO 10% POPUSTA. IZRABITE UGODNO PONUDBO!

Naročila, informacije, giro-postal, čeki, pošiljati na

SUDEXPORT

25 de Mayo 140/2. of. 15 — Buenos Aires
Pošiljamo vse vrste zdravil z letalsko pošto. Pošiljamo radijske aparate, šivalne stroje znamke Singer, škropilnice za vinograde, harmonike itd.

Za vse informacije se obračajte na nas!
Iz Argentine odpošiljamo pakete z novim in starim blagom, kakor tudi živila. Za gotove predmete dvigamo dovoljenja, za staro blago preskrbimo dezinfekcijo proti majhni odškodnini.

BOMBE

Predsednik ameriške atomske komisije je Lewis Strauss je uradno objavil, da so eksplozijo sovjetske hidrogenske bombe dne 12. avgusta ugotovila posebna ameriška letala nad Sibirijo s tajnimi instrumenti, ki zaznavajo sleherni radioaktivnost v največjih višinah. Ob tej uradni objavi so se po USA pojavili tudi novi komentarji, da se bo sedaj tekma v oboroževanju med USA in ZSSR še povečavala. Objavljeno pa je bilo uradno tudi, da "bo USA, kar je važno za ves svobodni svet, vedno obdržala prvenstvo v atomskih iznajdbah."

V zvezi z najnovejšimi atomskimi dogodki so zanimivi naslednji datumi v razvoju atomske energije v USA in ZSSR:

2.12.1942 — Prva samostojna atomska verižna reakcija v Čikagu.

16.7.1945 — Prva poskusna eksplozija atomske bombe v puščavi pri Alamogordo v USA.

6.8.1945 — Eksplozija prve atomske bombe nad Hirošimo na Japonskem.

15.8.1945 — Eksplozija druge atomske bombe nad Nagasakijem na Japonskem.

23.9.1949 — Truman objavi prvo sovjetsko atomsko eksplozijo.

Maja 1951 — Eksplozija prve ameriške hidrogenske bombe na otoku Eniwetok v Tihem oceanu.

2.10.1952 — Poskusna eksplozija angleške atomske bombe v Avstraliji.

1.11.1952 — Eksplozija druge ameriške hidrogenske bombe na Eniwetoku.

8.8.1953 — Objava Malenkova o izdelavi sovjetske hidrogenske bombe.

12.8.52 — Prva eksplozija sovjetske hidrogenske bombe.

20.8.53 — Uradna ameriška potrditev sovjetskega poskusa z hidrogensko bombom.

V vsako slovensko družino Koledar - Zbornik Svobodne Slovenije

SPD

VII. Družabni večer

SOBOTA 14. NOVEMBRA 1953 OB 20. URI
Vabljeni!

DVORANA "DEKLEVA" — Chacarita — Calle Jorge Newbery 3567

EUROPAK

CANGALLO 439, oficina 119, I. nadstropje — T. E. 30-5224, Bs. Aires
Pošilja Vašim svojcem v domovino po najhitrejši poti iz svojega skladišča v Trstu vse vrste živil.

Paketi prispejo v roku približno 25 dni

Garantiramo kot doslej vsako delno ali popolno izgubo. Pošiljamo pakete, ki so po najnovejših carinskih odredbah oproščeni carine. Za primer Vam navajamo nekaj naših STANDARD PAKETOV:

Paket št. 2. 4.50 kg sladkorja	\$ 67.—	Paket št. 9. 1 kg kave Santos Ia	\$ 110.—
Paket št. 4A 4.50 kg riža	\$ 80.—	2 kg riža	
Paket št. 5. 5 kg riža	\$ 139.—	1.50 kg sladkorja	
4 kg sladkorja		Paket št. 16. 2 kg kave Santos Ia	\$ 146.—
Paket št. 32. 3 kg kave Santos Ia	\$ 325.—	1.50 kg riža	
2.50 kg riža		1 kg sladkorja	\$ 175.—
2 kg sladkorja		Paket št. 20 3 kg kave	
0.50 kg mlečne čokolade		1.50 kg riža	\$ 246.—
0.50 kg holandskega kakaa		Paket št. 28. 3 kg kave Santos Ia	
0.25 kg Ceylon čaja Ia		3 kg riža	
0.25 kg popra v zrnih Singap.		3 kg sladkorja	

Moko, riž in sladkor odpošiljamo tudi v vrečah po najugodnejših cenah. Vse vrste zdravil odpošiljamo z letalsko pošto.

Iz Republike Argentine odpošiljamo pakete s hrano, tekstilnim blagom in starim blagom, ki nam jih prinesejo stranke in to proti minimalni odškodnini, ki je mnoga manjša, kakor pa vrednost časa, ki ga izgubite sami z odpošiljativjo takega paketa.

Novo uradne ure od 9.30 dop. neprestano do 18. ure pop. razen ob sobotah, ko so uradne ure od 9.30 do 12. ure dop.

Iščemo zastopnike v notranjosti republike, do tedaj pa pošiljajte pošt-na ali bančna nakazila na AGENCIA EUROPAK.

"CASA BOYU" — urarna in zlatarna

OLAZABAL 2336 Tel. 76 - 9160
pol kvadre od Cabilda 2300

NAJNOVEJŠE:

Nakit za dame v 18 krt zlatu, kombinirano s srebrom in brazilskimi diamanti:

Zaponka v obliki venčka m\$ñ 180.—

uhani z obeskom ovalne oblike m\$ñ 160.—

križ v krasni obliki baroka ... m\$ñ 160.—

Zapestne ure svetovnih znamk: Doxa, Cyma, Unyver, Record Watch Geneve, Hidalgo, Pacar, Silvana, avtomatične in vodotesne.

VSA POPRAVILA UR IN NAKITA — TOČNA IN ZANESLJIVO

(Naše stranke se lahko zglaš pri nas tudi ob sobotah popoldne in sicer v našem stanovanju, ki je v I. nadstropju v isti hiši Olazabal 2338, dto. 5)